

Kaupunginvaltuusto	§ 96	23.10.2017
Kaupunginhallitus	§ 338	13.11.2017
Kaupunginhallitus	§ 225	17.09.2018
Kaupunginvaltuusto	§ 69	29.10.2018

Valtuustoaloite lapsivaikutusten arvioinnista päätöksenteossa

Kaupunginvaltuusto 23.10.2017 § 96

Kaupunginvaltuuston esityslistalla olleiden asioiden tultua käsitellyksi puheenjohtaja totesi, että Oriveden Vasemmiston valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen koskien lapsivaikutusten arvioinnista päätöksenteossa.

Aloite kuuluu seuraavasti:

"Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnissa tarkastellaan lasten ja lapsiperheiden hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä kokonaisuutena, miten lapsi otetaan huomioon erilaisissa yhteiskunnallisissa toimenpiteissä ja päätöksissä, millaisia vaikutuksia päätökset aiheuttavat ja millainen tieto lapsista ja päätösten vaikutuksista lapsiin on päätöksenteon taustalla. Arvioinnin peruskysymyksiä ovat eri päätösten ja toimenpiteiden ennakoitujen hyödyt ja/tai haitat lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnille.

Lapsiin kohdistuvien vaikutusten arvioinnin taustalla on mm. YK:n Lasten oikeuksien sopimus vuodelta 1991. Se edellyttää, että lapsia koskevassa yhteiskunnallisessa päätöksenteossa on ensisijaisesti otettava huomioon lapsen etu. Edelleen perustuslain 6§ edellyttää lasten tasa-arvoista ja yhdenvertaista kohtelua palveluita järjestettäessä. Lapsivaikutusten arviointi on prosessi, jossa arvioidaan kyseisen päätöksen vaikutusta lapsen oikeuksien toteutumiseen, mm. hyvinvointiin, terveyteen, turvallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja osallisuuteen. Lapsivaikutusten arviointi on nostettu esiin kolmessa viimeisessä hallitusohjelmassa, viimeisimpänä Sipilän hallituksen ohjelmassa 2015 on kirjattu: "Otetaan käyttöön päätösten lapsi- ja perhevaikutusten arviointi." Huhtikuussa 2016 Suomen Unicef on lähettänyt kirjeen kuntiin kannustaakseen lapsivaikutusten ennakoarvioinnin soveltamiseen päätöksenteossa.

Lapsivaikutusten arviointi tuo lisää tietoa päätöksenteon taustaksi, selkeyttää päätöksentekoprosessia, parantaa toiminnan vaikuttavuutta ja lisää päätöksenteon avoimuutta ja moniarvoisuutta. Laajasti ymmärrettynä arviointi tulee ulottaa myös lasten ja lapsiperheiden elinympäristöön liittyvään päätöksentekoon, mm. kaavoitukseen. Arviointiprosessi huomioi päätöksen kohteena olevien lasten tilanteen, olosuhteet ja tarpeet kokonaisuudessaan sekä selvittää ja ottaa huomioon lasten oman näkökulman aikuisten näkökulman lisäksi.

Kuntastrategiamme keskeinen osa on kuntalaisten hyvinvointi.

Kaupunginvaltuusto	§ 96	23.10.2017
Kaupunginhallitus	§ 338	13.11.2017
Kaupunginhallitus	§ 225	17.09.2018
Kaupunginvaltuusto	§ 69	29.10.2018

Kunnassa tehdään konkreettisimmat lasten ja lapsiperheiden arkeen vaikuttavat päätökset. Päätöksiä tehtäessä tuleekin arvioida, miten kyseinen päätös tulee vaikuttamaan lasten ja lapsiperheiden hyvinvointiin. Arvioinnin tulee olla aidosti päätösvaihtoehtojen arviointia, ei vain jo tehdyn päätöksen tarkastelua.

Vasemmiston valtuustoryhmä esittää, että Orivedellä otetaan käyttöön systemaattinen lapsivaikutusten arviointi päätöksenteossa ja että arvioinnista ilmoitetaan päätösesityksissä.

Lapsivaikutusten arviointi tulee sisällyttää mm. strategisen yleiskaavan laadintaprosessiin.

22.10.2017

Oriveden Vasemmiston valtuustoryhmä

Irma Koskela
Anne Kahelin
Mari Lind
Markus Hannila
Reijo Kahelin"

Puheenjohtaja otti valtuustoaloitteen vastaan ja totesi, että aloite lähetetään kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginhallitus 13.11.2017 § 338

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus päättää toimimittaa aloitteen lasten ja nuorten lautakunnalle, elämänlaatulautakunnalle sekä Tampere-Orivesi yhteistoiminta-alueelle yhteistyössä valmisteltavaksi ja pyytää aloitteen johdosta esityksen 31.3.2018 mennessä. Valmistelun koordinoijana toimii hallintojohtaja.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Kaupunginhallitus 17.09.2018 § 225

Oriveden kaupunki on mukana Pirkanmaan LAPE-hankkeessa (lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma).

Kaupunginvaltuusto	§ 96	23.10.2017
Kaupunginhallitus	§ 338	13.11.2017
Kaupunginhallitus	§ 225	17.09.2018
Kaupunginvaltuusto	§ 69	29.10.2018

Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma (LAPE) on vuosina 2017–2018 toteutettava hallituksen kärkihanke, jonka avulla tehdään muutosta kohti lapsi- ja perhelähtöisiä palveluita sekä lapsen oikeuksia ja tietoperustaisuutta vahvistavaa toimintakulttuuria. Muutosohjelman tavoitteena on oikea-aikaisemmat, tasalaatuisemmat, vaikuttavammat, kustannustehokkaammat ja paremmin yhteen sovitettut palvelut. Muutoksella pyritään vahvistamaan lasten, nuorten ja perheiden omia voimavaroja, elämänhallintaa sekä osallisuuden ja kohdatuksi tulemisen kokemuksia.

Hankkeen yhtenä tavoitteena on lapsivaikutuksien arvioinnin toimintamallin rakentaminen ja juurruttaminen Pirkanmaalle. Lape-hankkeessa lapsivaikutuksien arviointia pilotoi ja kehittää Tampere, Nokia ja Mänttä-Vilppula. Eri pilottien tulokset dokumentoidaan loppuvuoden aikana ja tarkoituksena on juurruttaa toimintamallit myös niihin kuntiin, jotka eivät ole olleet piloteissa mukana.

Kaupunginjohtajan ehdotus: Kaupunginhallitus päättää esittää valtuustolle, että

- LAPE-hankkeessa kehitetty lapsivaikutuksien arvioinnin toimintamalli otetaan Orivedelle soveltuvalla tavalla käyttöön vuoden 2019 aikana yhteistyössä kaupunginhallituksen ja lautakuntien kesken (esittelijän kokouksessa tekemä lisäys).

- valtuustoaloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Merkittiin, että hyvinvointijohtaja Tuija Peurala oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Kaupunginvaltuusto 29.10.2018 § 69

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin.

Orivedellä 2.5.2019

Kaupunginvaltuusto	§ 96	23.10.2017
Kaupunginhallitus	§ 338	13.11.2017
Kaupunginhallitus	§ 225	17.09.2018
Kaupunginvaltuusto	§ 69	29.10.2018
